

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

**Ομιλία του Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
κ. Πρόδρομου Γ. Προδρόμου στη συνέντευξη Τύπου με θέμα
την πρόοδο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και τις εισηγήσεις για την
περαιτέρω βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων καθώς και ενημέρωση
για την πρόταση για το Εθνικό Σχέδιο για την Εκπαίδευση, 2021-23**

Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

Παρασκευή 5 Νοεμβρίου, 12:30

Παρουσιάστηκε χτες στο Υπουργικό Συμβούλιο (Υ.Σ.) μια πλήρης εικόνα με τα δεδομένα του εκπαιδευτικού συστήματος. Ένας χάρτης του σχολικού πληθυσμού και της εξέλιξής του. Στη βάση κάποιων χαρακτηριστικών που συνάγονται, προκύπτει και ο σχεδιασμός μιας σειράς από πολιτικές που προωθούνται αυτή την περίοδο.

Έγινε επίσης μια συμπεριληπτική ενημέρωση του Υ.Σ. για την πρόοδο στην εφαρμογή των διαφόρων πτυχών της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, καθώς και για διάφορες μεταρρυθμιστικές πολιτικές που έχουν προστεθεί στη διάρκεια των δυο τελευταίων ετών. Πολύ σημαντικό είναι για παράδειγμα -όπως φαίνεται στην παρουσίαση που έγινε στο Υπουργικό- ότι μέχρι τώρα, από το 2018, έχουν μπει στα σχολεία περισσότεροι από 1100 εκπαιδευτικοί μέσα από την αξιοκρατική επιλογή με διαγωνισμό. Δεν έχω αμφιβολία ότι πρόκειται για μια ποιοτική ενίσχυση των σχολείων μας. Έχω μάλιστα τη σχεδόν βεβαιότητα -θα πρέπει να το ψάξουμε και με στατιστικά στοιχεία- ότι πρόκειται για εκπαιδευτικούς που ξεκινούν σταδιοδρομία στην εκπαίδευση σε νεαρότερη ηλικία. Είναι βέβαια μέχρι τώρα ένα μέρος των νέων εκπαιδευτικών, λιγότεροι από τους μισούς. Αλλά σταδιακά θα ολοκληρωθεί μεταρρύθμιση και μετά το 2027 θα επιλέγονται όλοι οι εκπαιδευτικοί με αυτό τον τρόπο.

Βασική επιδίωξη της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης είναι η ποιότητα στην εκπαίδευση και τα μαθησιακά αποτελέσματα. Παρουσιάστηκε επομένως στο Υ.Σ. μια ανάλυση στη βάση διαφόρων δεδομένων, τα οποία δίνουν την ακριβή εικόνα των σχετικών επιδόσεων. Αξιοποιήθηκαν τόσο ορισμένα χρήσιμα αποτελέσματα ερευνών, όσο και τα διαθέσιμα αποτελέσματα αξιολογήσεων που γίνονται στα σχολεία.

Μέσα από το χάρτη του σχολικού πληθυσμού προκύπτουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

1. ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Αντίθετα από τον μαθητικό πληθυσμό που παραμένει περίπου σταθερός ή και σημειώνει μια μικρή κάμψη, ο αριθμός των απασχολούμενων εκπαιδευτικών αυξάνεται συνεχώς.

Η πολιτεία διαρκώς επενδύει πολύ σημαντικούς ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους στην εκπαίδευση και πρέπει να βεβαιωθούμε ότι αυτή η επένδυση και αξιοποιείται και αποδίδει τα αναμενόμενα. Είναι η ώρα να δώσουμε προσοχή εκεί όπου υπάρχουν ακόμη ανάγκες ή εκεί όπου το σύστημα δείχνει να υστερεί ακόμα.

2. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Φέτος φοιτούν στη Δημοτική Εκπαίδευση 61.786 παιδιά, 11.967 στην Προδημοτική και 49.819 στα Δημοτικά. Ο συνολικός αριθμός μαθητών Δημοτικής Εκπαίδευσης είναι φέτος μειωμένος κατά 2,4%, μετά από μείωση επίσης κατά 2,1% που είχε γνωρίσει και το προηγούμενο σχολικό έτος. Ο αριθμός των εκπαιδευτικών στη Δημοτική Εκπαίδευση παρουσιάζει φέτος αύξηση κατά 2,0%, μετά από αύξηση 2,1% την προηγούμενη χρονιά, όπως αυξήσεις καταγράφονταν και τα προηγούμενα χρόνια. Η ταχύτερη αύξηση παρουσιάζεται στους/στις εκπαιδευτικούς της Ειδικής Εκπαίδευσης, με 5,5% φέτος και 8,0% την προηγούμενη σχολική χρονιά.

Ως αποτέλεσμα, έχουμε στη Δημοτική Εκπαίδευση γι' αυτό το σχολικό έτος 9,5 μαθητές/μαθήτριες για κάθε εκπαιδευτικό, έναντι 10,0 το 2020-21 και 10,4 το 2019-20.

3. ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στη Μέση Εκπαίδευση φοιτούν φέτος 45.537 μαθητές και μαθήτριες, δηλαδή 1,7% λιγότεροι από το προηγούμενο σχολικό έτος. 40.636 στη Μέση Γενική και 4.721 στη Μέση Τεχνική Εκπαίδευση. Αντίθετα με φέτος, την προηγούμενη σχολική χρονιά ο αριθμός μαθητών/τριών Μέσης Εκπαίδευσης κατέγραψε αύξηση 2,5%. Ο μαθητικός πληθυσμός των Τεχνικών και Επαγγελματικών Σχολών Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΤΕΣΕΚ) αντιστοιχεί σε ποσοστό 27-28% του μαθητικού πληθυσμού του λυκειακού κύκλου. Ο αριθμός των εκπαιδευτικών που απασχολούνται στη Μέση Εκπαίδευση σημειώνει αύξηση 2,7% μετά από αύξηση 1,9% την προηγούμενη χρονιά και 3,5% το 2019-20. Από αυτούς 6.406 υπηρετούν στη Μέση Γενική και 676 στη Μέση Τεχνική, με αύξηση 2,4% στη Μέση Γενική και 5,3% στη Μέση Τεχνική. Συνολικά αναλογούν 6,4 μαθητές/μαθήτριες για κάθε εκπαιδευτικό Μέσης Εκπαίδευσης, σε σύγκριση με 6,7 το προηγούμενο έτος.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Στα σχολεία μας έχουμε επομένως συνεχώς περισσότερους και εν πάση περιπτώσει αρκετούς ανθρώπινους πόρους και θα πρέπει να τους αξιοποιήσουμε περισσότερο. Για να υπάρξει αξιοποίηση, πρέπει να συνυπάρχει αξιόπιστη αξιολόγηση. Οφείλουμε τώρα αμέσως να δημιουργήσουμε ένα νέο σχέδιο αξιόπιστης και αξιοκρατικής αξιολόγησης. Τόσο σε συλλογικό επίπεδο, αξιολογώντας με αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια τις επιδόσεις των σχολικών μονάδων, όσο και ατομικά, αξιολογώντας και δίνοντας κίνητρα στις προσπάθειες των εκπαιδευτικών μας. Αυτή η προσπάθεια γίνεται ακριβώς τώρα, μέσα από διαβουλεύσεις με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις. Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) ωστόσο θα παρουσιάσει σχετική πρόταση στη Βουλή μέσα στους επόμενους μήνες.

5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά το 2020-21 φοιτούσαν στην ιδιωτική εκπαίδευση 22.088 μαθητές και μαθήτριες. Εδώ να διευκρινισθεί ότι ένα μεγάλο μέρος των στατιστικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στην παρουσίαση που έγινε στο Υ.Σ., επειδή είχαν προετοιμασθεί πριν την έναρξη της φετινής σχολικής χρονιάς, φτάνουν μέχρι το 2020-21. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως οι αναφορές που προηγήθηκαν, εντάχθηκε και το 2021-22. Στην πράξη όμως δεν αλλάζουν και πολλά πράγματα με την εξέταση στοιχείων που φτάνουν μέχρι το 2020-21, διότι κάποιες τάσεις και χαρακτηριστικά στην εκπαίδευση φαίνεται να είναι σταθερά. Εν πάση περιπτώσει, επαναλαμβάνεται ότι το 2020-21 φοιτούσαν στην ιδιωτική εκπαίδευση 22.088 μαθητές και μαθήτριες.

Οι 11.171 στη Μέση Εκπαίδευση και οι 10.917 στη Δημοτική Εκπαίδευση, από τους οποίους 6.191 σε δημοτικά σχολεία. Ο μαθητικός πληθυσμός της ιδιωτικής εκπαίδευσης παρουσίασε το 2020-21 μια στασιμότητα σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο (αύξηση 0,2%), μετά από αύξηση 3,9% τον προηγούμενο χρόνο. Συνολικά, σε ιδιωτική και δημόσια Δημοτική Εκπαίδευση φοιτούσαν 74.604 παιδιά το 2020-21, σε σύγκριση με 75.567 το 2019-20. Στα δημοτικά σχολεία φοιτούσαν 57.732, από τα οποία 89,3% στα δημόσια και 10,7% σε ιδιωτικά. Η αναλογία των μαθητών/τριών της ιδιωτικής Μέσης Εκπαίδευσης ήταν το 2020-21 19,9%. Έναντι 19,8% τον προηγούμενο χρόνο. Επομένως έχουμε στην ιδιωτική Μέση Εκπαίδευση περίπου διπλάσιο ποσοστό από ότι στα ιδιωτικά δημοτικά σχολεία, 20% έναντι 11%.

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΩΡΕΑΝ ΠΡΟΓΕΥΜΑΤΟΣ

Μεταξύ των 51.541 μαθητών/τριών των δημόσιων δημοτικών σχολείων το 2020-21 στους 6.226 ή 12,1% προσφερόταν δωρεάν πρόγευμα. Το πρόγραμμα δωρεάν προγεύματος αφορούσε το ίδιο ποσοστό 12,1% και το 2019-20, ενώ ήταν 13,7% το 2018-19. Το αντίστοιχο ποσοστό ήταν το 2020-21 στην Προδημοτική Εκπαίδευση 8,7%, για 1.059 παιδιά.

Φαίνεται λοιπόν ότι ένα περίπου σταθερό ποσοστό των παιδιών έχουν δωρεάν σίτιση στο σχολείο. Αυτό δείχνει και την προσπάθεια που κάνουν τα σχολεία μας και τον κοινωνικό ρόλο που έχουν, αλλά και το ότι η αναλογία παιδιών που προέρχονται από τις ασθενέστερες κοινωνικο-οικονομικές ομάδες είναι περίπου σταθερή. Εξυπακούεται βέβαια, ότι λαμβάνοντας υπόψη και το ενδεχόμενο επιπτώσεων από την πανδημία, το πρόγραμμα αυτό θα καλύπτει όσα παιδιά τυχόν το χρειαστούν.

7. ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Ο αριθμός των παιδιών Δημοτικής Εκπαίδευσης που ανέστειλαν τη φοίτησή τους το 2020-21 ήταν αισθητά μειωμένος, αλλά αυτό πρέπει να σχετίζεται με τις ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημίας. Κατά το 2019-20 ανέστειλαν τη φοίτησή τους 757 παιδιά ή ποσοστό 1,4%, έναντι 715 παιδιών ή ποσοστό 1,4% τον προηγούμενο χρόνο.

8. ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά το 2020-21 11.739 παιδιά φοιτούσαν στην Ειδική Εκπαίδευση στα σχολεία και άλλα 498 σε Ειδικά Σχολεία, δηλαδή συνολικά 12.237 ή ποσοστό 10,7% του συνολικού μαθητικού πληθυσμού δημόσιας εκπαίδευσης. Στα δημόσια νηπιαγωγεία το ποσοστό της Ειδικής Εκπαίδευσης ήταν 8,1%, στα δημοτικά σχολεία 10,8% και στη Μέση Εκπαίδευση 11,2%. Ο συνολικός μαθητικός πληθυσμός της Ειδικής Εκπαίδευσης κατέγραψε ελαφρά αύξηση 1,2% το 2020-21, έναντι αυξήσεων 20,3% το 2019-20 και 3,7% τον προηγούμενο χρόνο. Συνολικά, ο μαθητικός πληθυσμός Ειδικής Εκπαίδευσης στα σχολεία έχει αυξηθεί κατά 58,5% μεταξύ 2014-15 και 2020-21. Ο αριθμός των εκπαιδευτικών ειδικής εκπαίδευσης υπερκαλύπτει αυτή τη γρήγορη αύξηση, αφού μέσα σε λιγότερα χρόνια, μεταξύ 2016-17 και 2021-22 παρουσίασε αύξηση 57,1%. Φέτος ο αριθμός των εκπαιδευτικών Ειδικής είναι αυξημένος κατά 5,4%, μετά από αύξηση 8,0% το περασμένο έτος. Ανάλογη αύξηση καταγράφηκε και στον αριθμό των σχολικών βοηθών/συνοδών που απασχολούνται στην Ειδική Εκπαίδευση, αφού παρουσίασε αύξηση 80% μεταξύ 2013 και 2021.

Αυτή η πολύ γρήγορη αύξηση του αριθμού παιδιών στην Ειδική Εκπαίδευση μάλλον θα πρέπει να εξηγείται από το ότι τώρα σε σχέση με το παρελθόν εντοπίζονται ή χαρακτηρίζονται περισσότερο παιδιά σε αυτή την κατηγορία, παρά ότι όντως συν τω χρόνω, στις νεότερες γενιές υπάρχουν περισσότερα. Σε οποιαδήποτε περίπτωση όμως η πραγματικότητα είναι ότι εδώ και μερικά χρόνια, σχεδόν εκ του μηδενός, έχει ληφθεί η πολύ σωστή απόφαση να ενταχθούν ισότιμα στην εκπαίδευση και αναλόγως των δεδομένων και των χαρακτηριστικών τους να μπορούν να φοιτήσουν και επομένως θα πρέπει να συνεχιστούν και να ενταθούν οι προσπάθειες σε αυτή την κατεύθυνση.

9. ΜΑΘΗΤΕΣ/ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΜΕ ΑΛΛΗ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Στη δημόσια εκπαίδευση το 2020-21 φοιτούσαν 12.794 μαθητές/μαθήτριες που είχαν άλλη μητρική γλώσσα από την Ελληνική, δηλαδή ποσοστό 12,2% του συνόλου. Το ποσοστό αυτό είναι αισθητά ψηλότερο, 16,1% στα δημοτικά σχολεία. Σύμφωνα με τα ευρήματα της Έρευνας για τον Λειτουργικό Αναλφαβητισμό οι μαθητές/μαθήτριες της Στ' τάξης Δημοτικού αντιμετωπίζουν κίνδυνο γλωσσικού αναλφαβητισμού σε ποσοστό τέσσερις φορές μεγαλύτερο από τους άλλους (33,4% έναντι 8,6%).

10. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το σύνολο της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας στο δημόσιο σχολείο. Επομένως, βασικός δείκτης είναι η βελτίωση και των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Όπως είχε ήδη ανακοινωθεί κάποια αποτελέσματα σε διεθνείς έρευνες δείχνουν σημαντική βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (όπως τα αποτελέσματα στη διεθνή έρευνα TIMSS). Αυτό δείχνει ότι η μεταρρυθμιστική προσπάθεια και οι καινοτομίες που εισάγονται αποδίδουν και φέρνουν βελτίωση. Όμως, η γενικότερη εικόνα είναι ανάμεικτη. Τα αποτελέσματα που διαθέτουμε τώρα από τις γραπτές αξιολογήσεις τετραμήνων, σε συνδυασμό με σειρά αποτελεσμάτων στις Παγκύπριες Εξετάσεις, αλλά και όσα παρουσιάζονται στις εκθέσεις αποτελεσμάτων του Προγράμματος

Λειτουργικού Αναλφαβητισμού και του Προγράμματος Ελληνομάθειας, οδηγούν στην αναγκαιότητα να γίνουν αναπροσαρμογές στα προγράμματα σπουδών τόσο στο Γυμνάσιο όσο και στο Λύκειο. Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός μαθητών/τριών που δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν τα προγράμματα στα οποία συμμετέχουν και δεν επωφελούνται παρά ελάχιστα από τη φοίτησή τους. Θα ξεκινήσουμε μια συζήτηση για τη δημιουργία εναλλακτικών προγραμμάτων για την ένταξη του συνόλου των μαθητών/τριών σε εκπαίδευση που να αντιστοιχεί πραγματικά στο επίπεδο και τις ανάγκες τους. Υπάρχουν κάποιες εισηγήσεις και σχεδιασμοί και θα ξεκινήσουν διαβουλεύσεις γύρω από αυτό το θέμα. Στο πλαίσιο αυτών των ίδιων σχεδιασμών εξετάζεται:

- η κατάργηση της στασιμότητας,
- η δημιουργία εναλλακτικών προγραμμάτων σπουδών και κατευθύνσεων και
- η αποτελεσματικότερη προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Γίνεται λόγος για κατάργηση της στασιμότητας, η οποία δεν φαίνεται να έχει κανένα ουσιαστικό όφελος, παρά το ότι πιθανώς λειτουργεί ως αρνητικό κίνητρο για να σπρώχνει τα παιδιά να συγκεντρωθούν στα μαθήματα. Τυχόν κατάργηση θα σημαίνει ότι οι μαθητές/μαθήτριες συνεχίζουν με τη βαθμολογία εκείνη που οδηγούσε σε στασιμότητα και θα έχουν δυο επιλογές: είτε να φοιτήσουν στην επόμενη τάξη σε ένα από τα ολοήμερα γυμνάσια που θα δημιουργηθούν και όπου στις πρόσθετες, μεταμεσημβρινές ώρες θα παρακολουθούν ενισχυτικά μαθήματα με την προοπτική στη συνέχεια εφόσον έχουν την απαραίτητη βαθμολογία να προάγονται και να συνεχίσουν, είτε να φοιτήσουν σε άλλη κατεύθυνση ή εναλλακτικό πρόγραμμα που θα λειτουργεί στα σχολεία.

11. ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ ΜΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πρόσθετα στο σχεδιασμό ενίσχυσης της διδασκαλίας της γλώσσας και θεμάτων εξοικείωσης και κοινωνικής ένταξης που εφαρμόζεται ήδη αυτό το σχολικό έτος, η ανάλυση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων δείχνει ότι χρειάζεται μια σειρά άλλων ρυθμίσεων για την ομαλή και αποτελεσματική ένταξη των παιδιών

με μεταναστευτική βιογραφία, των μαθητών/-τριών που δεν έχουν την Ελληνική ως μητρική γλώσσα.

Υπάρχουν συγκεκριμένες εισηγήσεις που θα συζητηθούν και με τους εταίρους στην εκπαίδευση. Οι γενικές αρχές είναι όμως ότι:

- Διοργάνωση των διαγνώσεων του Προγράμματος Ελληνομάθειας σε κεντρικό επίπεδο με σταθερές διαδικασίες που θα θεσπιστούν αναλόγως.
- Οι μαθητές/μαθήτριες μεταναστευτικής βιογραφίας δεν αρκεί να εντάσσονται στα σχολεία, αλλά θα πρέπει να μπορούν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα. Ως εκ τούτου θα πρέπει να θεσπιστεί ως υποχρέωση η γνώση της γλώσσας. Υποχρέωση τόσο της Πολιτείας και του σχολείου, όσο και των ιδίων.
- Για την επίτευξη του στόχου ενδέχεται να λειτουργήσουν Σχολεία Ελληνικής Γλώσσας, όπως επίσης και συστηματική ένταξη όσων μαθητών/-τριών το χρειάζονται -στη βάση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος Ελληνομάθειας- σε θερινά σχολεία ή σε θερινό πρόγραμμα που θα λειτουργήσει από φέτος στα Κ.Ι.Ε.

12. ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στη βάση εισηγήσεων από επιστημονική επιτροπή εμπειρογνομόνων θα επανεξεταστούν:

- Διαδικασία παραπομπής μαθητών/τριών Ειδικής Εκπαίδευσης είτε σε Ειδικά Σχολεία είτε στα συνηθισμένα σχολεία, μετά από γνωμάτευση επιτροπής με την ενδεδειγμένη επιστημονική εμπειρογνωμοσύνη, με συμμετοχή των απαραίτητων επιστημονικών εξειδικεύσεων.
- Ανάλογη αξιόπιστη διαδικασία -που θα συμπεριλαμβάνει επιστημονική τεχνογνωσία και όχι μόνο διοικητικές δομές- για την παραπομπή μαθητών/τριών είτε σε Ειδικές Μονάδες είτε σε συνηθισμένες τάξεις.
- Διαδικασία εκτίμησης και παραχώρησης σχολικών βοηθών/συνοδών σε σχολεία αναλόγως των αναγκών και σύμφωνα με γνωμοδότηση ειδικής επιτροπής (ως ανωτέρω).
- Εξέταση των απαραίτητων προσόντων και χαρακτηριστικών των σχολικών βοηθών/συνοδών.

- Επαναξιολόγηση της κατανομής των υφιστάμενων σχολικών βοηθών/συνοδών.
- Εισηγήσεις για τυχόν πρόσθετες ανάγκες.
- Δημιουργία δευτεροβάθμιας επιτροπής αξιολόγησης με τη συμμετοχή επιστημονικών ειδικοτήτων.

13. Είναι η ώρα για αποφάσεις και πρωτοβουλίες που θα οδηγήσουν την προσπάθεια μεταρρύθμισης ένα βήμα παραπέρα. Αξιοποιώντας όλα τα δεδομένα και τις μετρήσεις που έχουμε στη διάθεσή μας, μπορούμε να κάνουμε αυτή την ώρα βάσιμες εκτιμήσεις και για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί και για τα επόμενα απαραίτητα βήματα. Στη βάση αυτών και άλλων ανάλογων εκτιμήσεων και εισηγήσεων έχουμε καταρτίσει ένα σύνολο προτάσεων που αφορά όλες τις βασικές πτυχές του εκπαιδευτικού συστήματος. Οι προτάσεις αυτές αναλύονται σε συγκεκριμένες πολιτικές και δράσεις και μπορούν να στοιχειοθετήσουν ένα Εθνικό Σχέδιο Εκπαίδευσης 2021-23.

Δεν θα δοθεί όμως στη δημοσιότητα αφού πρέπει πρώτα να γίνουν συνεννοήσεις με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού της Βουλής, αλλά και τα μέλη της επιτροπής.

Θα προηγηθεί βεβαίως σχετική ενημέρωση και διαβουλεύσεις τόσο με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις όσο και με τους οργανωμένους γονείς.